

ΣΚΗΝΙΚΟ

Η Αίθουσα του θρόνου, αόριστα ετοιμόρροπη, αόριστα γοτθική. Στη μέση της σκηνής, στον τοίχο στο βάθος, μερικά σκαλοπάτια που οδηγούν στο θρόνο του Βασιλιά. Στις δύο άκρες της σκηνής, στο προσκήνιο, δύο μικρότεροι θρόνοι για τις Βασίλισσες, τις συζύγους του.

Δεξιά στο βάθος, μια μικρή πόρτα που οδηγεί στα διαμερίσματα του Βασιλιά. Αριστερά στο βάθος, μια άλλη μικρή πόρτα. Πάντα στα αριστερά στο προσκήνιο, μια μεγάλη πόρτα. Ανάμεσα σ' αυτήν τη μεγάλη πόρτα και τη μικρή, ένα αφιδωτό παράθυρο. Ένα άλλο μικρό παράθυρο στα δεξιά της σκηνής. Μια μικρή πόρτα μπροστά στη σκηνή, απ' το ίδιο μέρος. Κοντά στη μεγάλη πόρτα, ένας γέρος φρουρός που κρατά μια λόγχη με πέλεκυ.

Πριν από το άνοιγμα της ανλαίας, ενώ η ανλαία ανοίγει, αλλά και μερικές στιγμές μετά, ακούγεται μια μουσική βασιλική, γελοία, που μιμείται τα «Βασιλικά Εγερτήρια» του 17ου αιώνα.¹

ΦΡΟΥΡΟΣ, αναγγέλλοντας: Η Αυτού Μεγαλειότης, ο Βασιλιάς Μπερανζέ ο 1^{ος}. Ζήτω ο Βασιλιάς!

Ο Βασιλιάς, με βήμα αρκετά ξωηρό, πορφυρένιο παλτό, στέμμα στο κεφάλι και σκήπτρο στα χέρια, διασχίζει τη σκηνή, μπαίνοντας απ' τη μικρή πόρτα αριστερά και βγαίνοντας απ' τη δεξιά πόρτα στο βάθος.

ΦΡΟΥΡΟΣ, αναγγέλλοντας: Η Αυτής Μεγαλειότης, η Βασιλισσα Μαργαρίτα, πρώτη σύζυγος του Βασιλιά, συνοδευόμενη απ' την Ιουλιέτα, παραδουλεύτρα και νοσοκόμα των Μεγαλειοτήτων Τους.

¹ Σύμφωνα με το σχολιαστή του κειμένου Emmanuel Jacquart, ο συγγραφέας είχε υπόψη την τη μουσική του Jean-Baptiste Lulli.

Ζήτω η Βασίλισσα!

Η Μαργαρίτα, συνοδευόμενη απ' την Ιουλιέτα, μπαίνει απ' την πόρτα στο πρώτο πλάνο δεξιά και βγαίνει απ' τη μεγάλη πόρτα.

ΦΡΟΥΡΟΣ, αναγγέλλοντας: Η Αυτής Μεγαλειότης, η Βασίλισσα Μαρία, δεύτερη σύζυγος του Βασιλιά, πρώτη στην καρδιά του, συνοδευόμενη απ' την Ιουλιέτα, παραδουλεύτρα και νοσοκόμα των Μεγαλειοτήτων Τους. Ζήτω η Βασίλισσα!

Η Βασίλισσα Μαρία, συνοδευόμενη απ' την Ιουλιέτα, μπαίνει απ' τη μεγάλη πόρτα αριστερά και βγαίνει απ' την πόρτα στο πρώτο πλάνο δεξιά. Η Μαρία φαίνεται πιο γοητευτική και πιο κομψή απ' τη Μαργαρίτα. Φορά στέμμα και πορφυρένιο παλτό. Φορά, επίσης, κοσμήματα. Απ' την αριστερή πόρτα στο βάθος, μπαίνει ο Γιατρός.

ΦΡΟΥΡΟΣ, αναγγέλλοντας: Η Αυτού Κορυφή, ο Γιατρός του Βασιλιά, χειρουργός, βακτηριολόγος, δήμιος και αστρολόγος της αυλής. (Ο Γιατρός πηγαίνει μέχρι τη μέση της σκηνής, ύστερα σαν να ξέχασε κάτι, γυρνά πίσω και βγαίνει απ' την ίδια πόρτα. Ο Φρουρός παραμένει σιωπήλος μερικά λεπτά. Φαίνεται κουρασμένος. Ακούμπα τη λόγχη του στον τοίχο, ζεσταίνει τα χέρια του με την ανάσα του.) Κι' όμως είναι η ώρα που θα πρέπει να κάνει ζέστη. Θέρμανση, άναψε. Δεν γίνεται τίποτε, δεν δουλεύει. Θέρμανση, άναψε! Το καλοριφέρ παραμένει κρύο. Δεν φταίω εγώ. Δεν μου είπε ότι μου αφαιρέσε την εντολή ν' ανάβω τη φωτιά! Επίσημα, τουλάχιστον. Μ' αυτούς, ποτέ δεν ξέρεις τι θα συμβεί. (Απότομα, ξαναπαίρνει το όπλο του. Η Βασίλισσα Μαργαρίτα κάνει και πάλι την εμφάνισή της απ' την αριστερή πόρτα στο βάθος. Φορά στέμμα στο κεφάλι, παλτό πορφυρένιο, όχι και τόσο καινούργιο. Έχει ύφος μάλλον αυστηρό. Σταματά στη μέση της σκηνής, μπροστά. Συνοδεύεται απ' την Ιουλιέτα.) Ζήτω η Βασίλισσα!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, στην Ιουλιέτα, κοιτάζοντας γύρω της: Πω, πω, τι σκόνη! Και τι αποτσίγαρα στο πάτωμα!

ΙΟΥΛΙΕΤΑ: Έρχομαι απ' το στάβλο όπου πήγα ν' αρμέξω την αγελάδα, Μεγαλειοτάτη. Δεν έχει σχεδόν καθόλου γάλα. Δεν μου έμεινε χρόνος να καθαρίσω το λίβινγκ ρουμ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Αυτό εδώ δεν είναι λίβινγκ ρουμ. Είναι η αίθουσα του θρόνου. Πόσες φορές πρέπει να στο πω;

ΙΟΥΛΙΕΤΑ: Καλά, η αίθουσα του θρόνου, αν έτσι το θέλει η Μεγαλειότητά Σας. Δεν μου έμεινε χρόνος να καθαρίσω το λίβινγκ ρουμ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Κάνει κρύο.

ΦΡΟΥΡΟΣ: Προσπάθησα ν' ανάψω τη θέρμανση, Μεγαλειοτάτη. Δεν λειτουργεί. Τα καλοδιφέρ δεν θέλουν να υπακούσουν με τίποτα. Ο ουρανός είναι βαρύς, τα σύννεφα δεν φαίνεται να θέλουν να διαλυθούν εύκολα. Ο ήλιος καθυστέρησε. Κι όμως, άκουσα τον Βασιλιά να του δίνει διαταγή να εμφανιστεί.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Για δεξ! Ο ήλιος άρχισε κιόλας να μην υπακούει.

ΦΡΟΥΡΟΣ: Τη νύχτα άκουσα ένα μικρό τρέξιμο. Υπάρχει μια ρωγμή στον τοίχο.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Κιόλας; Τόσο γρήγορα; Δεν το περιμένα τόσο σύντομα.

ΦΡΟΥΡΟΣ: Προσπάθησα να τη φράξω, μαζί με την Ιουλιέτα.

ΙΟΥΛΙΕΤΑ: Με ξύπνησε νυχτιάτικα. Κοιμόμουν του καλού καιρού!

ΦΡΟΥΡΟΣ: Φάνηκε πάλι. Μήπως πρέπει να ξαναπροσπαθήσουμε;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Μην κάνετε τον κόπο. Δεν γίνεται πια τίποτα. (*Στην Ιουλιέτα.*) Πού είναι η Βασίλισσα Μαρία;

ΙΟΥΛΙΕΤΑ: Πρέπει να είναι ακόμα στην τουαλέτα της.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Εμ' βέβαια.

ΙΟΥΛΙΕΤΑ: Ξύπνησε απ' τα χαράματα.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Α! Πάλι καλά!

ΙΟΥΛΙΕΤΑ: Την άκουγα να κλαίει στο δωμάτιό της.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Ή κλαίει ή γελάει, είναι το μόνο που ξέρει να κάνει. (*Στην Ιουλιέτα.*) Να έρθει αμέσως. Πηγαίνετε να μου τη φέρετε.

Εκείνη ακριβώς τη στιγμή εμφανίζεται η Βασίλισσα Μαρία, ντυμένη όπως αναφέρεται παραπάνω.

ΦΡΟΥΡΟΣ, ένα δευτερόλεπτο πριν απ' την εμφάνιση της *Βασίλισσας Μαρίας*: Ζήτω η Βασίλισσα!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, στη Μαρία: Τα μάτια σας είναι κατακόκκινα, αγαπητή μου. Κάνει κακό στην ομορφιά σας.

ΜΑΡΙΑ: Το ξέρω.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Μην αρχίζετε πάλι τ' αναφιλητά.

ΜΑΡΙΑ: Μου είναι πολύ δύσκολο να κρατηθώ, δυστυχώς!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Κυρίως, μην τα χάνετε. Δεν βοηθά σε τίποτε. Είναι μέσα στους κανόνες του παιχνιδιού, έτσι δεν είναι; Το περιμένατε. Μάλλον δεν το περιμένατε πια.

ΜΑΡΙΑ: Εσείς, μόνο αυτό περιμένατε.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Ευτυχώς. Έτσι, όλα είναι εντάξει. (*Στην Ιουλιέτα:*) Έλα, λοιπόν, δώστε της ένα άλλο μαντήλι.

ΜΑΡΙΑ: Ήθελα να ελπίζω...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Χαμένος χρόνος. Να ελπίζει, να ελπίζει! (*Ανασηκώ-*

νει τους ώμους της.) Μόνο αυτή τη λέξη έχουν στο στόμα και δάκρυα στα μάτια. Τι συνήθειες και τούτες!

ΜΑΡΙΑ: Μήπως είδατε το γιατρό; Τι λέει;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Αυτό που κιόλας ξέρετε.

ΜΑΡΙΑ: Ίσως και να κάνει λάθος.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Μην ξαναρχίσετε το κόλπο της ελπίδας. Τα σημάδια δεν ξεγελούν.

ΜΑΡΙΑ: Ίσως να τα διάβασε λάθος.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Τ' αντικειμενικά σημάδια δεν ξεγελούν ποτέ. Αυτό το ξέρετε.

ΜΑΡΙΑ, κοιτάζοντας τον τοίχο: Α!, η ρωγμή!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Τη βλέπετε! Και δεν είναι μόνο αυτή. Εσείς φταίτε που δεν είναι προετοιμασμένος, εσείς φταίτε που θα ξαφνιαστεί. Τον αφήσατε να κάνει ό,τι θέλει, τον βοηθήσατε μάλιστα να παραπλανηθεί. Αχ, αυτή η γλυκιά ζωή! Οι χοροί σας, οι διασκεδάσεις σας, οι παρελάσεις σας, τα επίσημα δείπνα σας, τα τεχνάσματά σας και τα πυροτεχνήματά σας, οι γάμοι σας και τα γαμήλια ταξίδια σας! Πόσα γαμήλια ταξίδια κάνατε;

ΜΑΡΙΑ: Ήταν για να γιορτάσουμε τις επετείους των γάμων μας.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Τις γιορτάζατε τέσσερις φορές το χρόνο. «Πρέπει να ζήσουμε τη ζωή μας», λέγατε...

ΜΑΡΙΑ: Του αρέσουν τόσο πολύ οι γιορτές.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Οι άνθρωποι ξέρουν. Όμως, κάνουν σαν να μην ξέρουν! Ξέρουν και λησμονούν. Αυτός όμως είναι Βασιλιάς. Αυτός δεν πρέπει να ξεχνά. Έπρεπε να έχει το βλέμμα του στραμμένο μπροστά, να ξέρει τα διάφορα στάδια, να ξέρει ακριβώς το μήκος της διαδρομής του, να βλέπει το τέρμα.

ΜΑΡΙΑ: Καημενούλη μου, καημενούλη Βασιλιά μου.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, στην Ιουλιέτα: Δώσ' της κι' άλλο ένα μαντήλι. (*Στη Μαρία.*) Εμπρός, δείξτε λίγη καλή διάθεση. Θα του μεταδώσετε τα δάκρυά σας, είναι κολλητικό. Αρκετά αδύναμος είναι, έτσι όπως είναι. Φταίει αυτή η απαίσια επιρροή που είχατε μέχρι τώρα πάνω του. Τέλος πάντων! Σας προτιμούσε από μένα, δυστυχώς! Κι όμως δεν ζήλευα, καθόλου. Καταλάβαινα απλά ότι δεν ήταν σωστό. Τώρα, δεν μπορείτε να κάνετε τίποτε γι' αυτόν. Ορίστε τώρα, είστε βουτηγμένη στα δάκρυα και δεν μου αντιστέκεστε πια. Ούτε το βλέμμα σας με προκαλεί. Πού πήγε η αυθάδειά σας, το ειρωνικό σας χαμόγελο, οι κοροϊδίες σας; Για ελάτε, ξυπνήστε. Καθίστε, προσπαθήστε να κρατήσετε το κορμί σας όρθιο. Για κοίτα, φοράτε πάντα τ' όμορφο κολιέ σας. Ελάτε, καθίστε.

ΜΑΡΙΑ, καθιστή: Δεν θα μπορούσα να του το πω.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Θα τ' αναλάβω εγώ. Έχω συνηθίσει στις αγγαρείες.

ΜΑΡΙΑ: Μην του το πείτε. Όχι, όχι, σας παρακαλώ. Μην του πείτε τίποτα, σας ικετεύω.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Αφήστε με να κάνω αυτό που πρέπει, σας ικετεύω.

Θα χρειαστούμε όμως τη βοήθειά σας για τα διάφορα στάδια της τελετής. Σας αρέσουν οι τελετές.

ΜΑΡΙΑ: Όχι αυτή εδώ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, στην Ιουλιέτα: Ταχτοποιήστε τις ουρές των φουστανιών μας, όπως πρέπει.

ΙΟΥΛΙΕΤΑ: Μάλιστα, Μεγαλειοτάτη.

* * * *H Ιουλιέτα εκτελεί τη διαταγή.*

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Όλ' αυτά είναι βέβαια λιγότερο διασκεδαστικά απ' τους χορούς σας για παιδιά, τους χορούς σας για γέρους, τους χορούς σας για νεόνυμφους, τους χορούς σας για διασωθέντες, τους χορούς σας για παρασημοφορημένους, τους χορούς σας για διανούμενες γυναίκες, τους χορούς σας για διοργανωτές χορών και τόσους άλλους χορούς. Αυτός εδώ ο χορός θα γίνει σε στενό οικογενειακό κύκλο, χωρίς χορευτή και χωρίς χορό.

ΜΑΡΙΑ: Όχι, μην του πείτε τίποτε. Είναι καλύτερα να μην το καταλάβει.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: ... Και να τελειώσει μ' ένα τραγούδι; Δεν είναι δυνατόν.

ΜΑΡΙΑ: Δεν έχετε καρδιά.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Κι όμως έχω, χτυπάει.

ΜΑΡΙΑ: Είστε απάνθρωπη.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Τι θέλετε να πείτε μ' αυτό;

ΜΑΡΙΑ: Είναι φοβερό, δεν είναι προετοιμασμένος.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Δικό σας το λάθος, αν δεν είναι. Ήταν σαν τους ταξιδιώτες που παρατείνουν τη διαμονή τους στα πανδοχεία ξεχνώντας ότι σκοπός του ταξιδιού δεν είναι το πανδοχείο. Όταν σας θύμιζα ότι έπρεπε να ζει έχοντας συνείδηση της μοίρας του, μου λέγατε ότι ήμουν μια γριά ψευτο-διανοούμενη και ότι όλα αυτά που έλεγα ήταν πομπώδη.

ΙΟΥΛΙΕΤΑ, κατ' ιδίαν: Κι όμως είναι πομπώδη.

ΜΑΡΙΑ: Τουλάχιστον, να του το πείτε όσο το δυνατόν πιο γλυκά, αφού δεν μπορούμε να τ' αποφύγουμε. Με προσοχή, με πολλές προφυλάξεις.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ: Θα πρέπει να είχε προετοιμαστεί εδώ και πολύ καιρό,